

„Застава“ издава сваки дан двапут, а недељом свецем и данима иза недеље и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот.

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

# ЗАСТАВА

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића. Администрација „Заставе“ налази се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

(Јутарњи лист)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ

## Мрка капа — вли биљези.

Ми изнесосмо доста биљеза, који највећују смрт „народне“ странке хрватске. Њу је задесио зао удес, да њезине вође (јер их има више) не могу предвидјети догађаје, који су наступили. А ти догађаји сами собом доводе у питање живот „народне“ странке. Већ тако дуго непопуњавање столице хрватско-славонског министра у новој угарској влади, одаје запетост између „народне“ странке и заједничке владе. Незадовољство неких чланова у самој странци готова је чињеница. Међу тима су баш одлучнији чланови, међу њима је Јосиповић, који је био као провиденцијална копча између компромитоване „народне“ странке и угарске владе. Јосиповић тражи у народној странци нешто, што је Томашићу ваљда неопортуно. Расцепа је у странци ту, све буљавије „Дневни г Листа“ о малим људима није у стању тога забурити. На данас се не зна ко ће бити министар хрватско-славонски међу Томашићевим великим људима. И то је мрка капа по „народну“ странку један зао биљег. Још је гори биљег, што се од тих великих људи спомиње један — Ракоцај!

Бан Пејачевић је отишао у званични хаџлук. Отишао је у Беч. Да ли да му Беч посредује код — угарске владе код наменовања министра хрватско-славонског. Право рећи, Беч би требао да плати „народној“ странци њене услуге за вријеме угарске кризе. Него ми знамо Беч, да је то онај стари Беч осим што је зао биљег по „народну“ странку и тај хаџлук.

Ми знамо, да би се питање хрватско-славонског министра најједноставније и на највеће задовољство Томашићеву свршило, кад би Томашић сам препузео лисицу министра. Јест, али је одбијен и Ковачевић, не мириши коалицијом министарству друг у црно-жутом фраку.

Мрка капа — вли биљези. Хоћеш нећеш, ту капу види мо на глави — „народне“ странке. О ње ишчитавамо њезине муке, уз све декламовање да је историјска потреба наших јавних прилика баш „народна“ странка! Ми чак нећемо да се учимо на хонетности од „Дневног Листа“ па да пожалимо у ишљедњим трљајима „народну“ странку.

Путујте „велики људи“, не старате се, како ће „мали људи“ знати и умјети да не иду вашијем трагом. Путујте глумане не старај се за манастир — довикнуће српски и хрватски народ на биралиштима „народној“ странци.

## Изборна борба.

### Изборно кретање у панчевачком срезу.

Панчево. Међу српским живљем у Панчеву, ванредно је јако одушевљење за нашег врлог кандидата дра Славка Милетића.

Др. Славко Милетић држаће свој програмни говор у Панчеву, у недељу 9 (22) априла у 3 сата после подне у дворани код Педикана.

Интересовање је јединствено; Срби ће сви листом гласати, што нам даје уверења, да је избор дра Славка Милетића у панчевачком срезу осигуран.

— Наши су се противници ужурбали, и никако нису још на чисто са кандидатом. Пскојна либерална странка васкрсла је полови као уставна и председник јој је сада др. Адолф Шчатински — Још нас могу извести, да ће др. Славко Милетић развити свој програм у Овчи, такођер у недељу пре подне око 10 сати, у којем ће се још бити позване и суседне општине: Борча, Глогоњ и Јабучка.

О дочеку у Долови, Брестовцу, Хомољаци, Ковачици и Падини стиже нарочити опширнији извештај.

Д. Николајевски

### Изборно кретање у турско-бечејском срезу.

Пишу нам из Карлова: Могу вам јавити, да су овде, у Карлову, врло повољни изгледи по кандидата српске народне радикалне странке, Јашу Мрешпића. Исто тако повољне гласове чујемо и из Турског Бечеја и Брањева. И овима је већ доста паповања доктора Љубе, те га сви свеснији и одрешитији људи остављају. Остаће уз њега само присни пријатељи и кумови. У Меленцима развио се још живљи рад у корист нашег кандидата, те када баш у тим местима, на која се највише ослања и уда Љуба и клика му, добијемо знатан број бирача, наш кандидат Јаша Мрешпић мора победити. Пробудила се свест народна и она ће однећи победу. Не требамо више којекаквих спекулација и себичњака. Љубе, чуја је сва мудрост у кумовању, пајанчењу по весељама и улагивању, не требамо више за своје заступнике, не дамо им свога поверења. Доста је било! — На дан избора сви ћемо, који још знамо и хћемо да и самостално мислимо, листом гласати на нашег младог Јашу Мрешпића, кога ми сви, од како га познасмо, ценимо и волимо.

Бирачи из Карлова.

### Румунски народносни кандидати.

Румуни су у педесет изборних срезова истакли своје на-

родносне кандидате. Од ових саопћавамо некоје, у којима има и нашег народа. Румунска народносна странка истакла је у арадској жупанији: у Борошјене-у: дра Јована Сучу-а; у Киш Јене: Јована Русу Сирја-ана; у јосашкељском срезу дра Николу Онку-а; у Марија Радни Василија Голдиша; у Валагошу дра Стевана К. Попа; у Св. Ани дра Јустина Мершеу-а; у Печки дра Аурела Новака. У бистричко-насадској жупанији, у насадском срезу дра Виктора Овишора. У Нађлаку, чанадска жупанија, Аурела Шулуца. У крашовско-северинској жупанији, у бокшанском срезу: дра Коријолана Бредичана; у Каравсебешу дра Јована Сирба; у Фачету дра Аурела Козму; у Лугошу дра Ђорђа Поповића; у Оравици; Коријолана Бредичана; у Великом Зрленцу дра Аурела Влада; у Саској Бањи дра Аурела Новака. — У темешварској жупанији, у чаковачком срезу: Ђорђа Бребава; у Малом Бечкереку: Димитрија Биреуца; у Моравици: вршачког адвоката Јована Сватарја. У торовалској жупанији у Бега Св. Ђурђу: Влентија Поповића; у Великом Смиклушу: Дра Нестора Опреана. — У свима овим срезовима, гдегод има Срба бирача, а нема српских народноснах кандидата, треба наши Срби сви да гласају на румунске народносне кандидате. То захтева наш споразум са Словацима и Румунима.

### Програмни говори дра Владе Манојловића у товаришском срезу.

Недеља до подне:  
Стара Паланка у 1/8 сати;  
Векерле-фалу у 1/2 9 сати;  
Гајдобра у 1/2 10 сати;  
Обровац у 1/2 12 сати;  
Исти дан после подне:  
Товаришево у 3 сата;  
Вајско-Вођан у 5 сати.  
Понедељак до подне:  
Бач у 8 сати;  
Селенча у 10 сати;  
Пивнице у 1/2 12 сати;  
Исти дан после подне:  
Силбаш у 3 сата;  
Параге у 5 сати.

### Бирачима пардањског изборног среза.

Др. Бранко Вујић посланички кандидат држаће свој програмни говор овим редом:

У петак 20 априла:  
у Пардању: у 7 1/2 сати ујутру;  
у Итебегу: у 11 с. пре подне;  
у Ивайли: у 6 сати по подне.  
У суботу 21. априла:  
у Мађар-Сент-Мартону: у 7 1/2 сати ујутру;  
у Бобди: у 10 сати пре подне;  
у Немету: у 12 сати пре подне;  
у Дањашу: у 3 с. по подне;  
у Српском Сент-Мартону: у 6 сати после подне.  
У недељу 22. априла:  
у Себзи: у 7 1/2 сати ујутру;  
у Мацеданији: у 10 с. пре подне;

у Ђилезу: у 12 сати у подне;  
у Рудни: у 2 сата после подне;  
у Гаду: у 4 сата после подне;  
у Фењу: у 6 сати после подне.

У понедељак 23. априла: у 9 сати ујутру у Модошу.

Избор ће тећи између дра Бранка Вујића, дра Кисела модошког адвоката и спахије Daniel Pál-а. Напред се може казати, да ће наш кандидат др. Вујић највише гласова добити, јер је народна свест у свом срезу бујна и велико је одушевљење код Срба и Румуна за народног кандидата. — Ако наш кандидат не добије апсолуту већину и буде понован избор између оне двојице, који највише гласова добију, нема сумње, да ће наш кандидат победу однећи.

### Недоследност »Браникова«.

„Браник“ у свом најновијем броју покушава да се одбрани и оправда, што је одобравао и препоручао кандидатуру др. Адамовића са програмом пучке странке. Износи даље, како кад је писао ону белешку, није знао још, да су се Срби и Словаци товаришког изборног среза сложили у кандидатури др. Владислава Манојловића. Сад кад то зна, он препоручује његову кандидатуру. — Узмимо све и да није знао, да су се Срби и Словаци сложили у кандидатури др. Владислава Манојловића, морао је знати кад је оно писао, да је српска народна радикална странка истакла у том срезу др. Владислава Манојловића, као народносног кандидата. Њему се није смео претпоставити др. Стеван Адамовић, који је истакнут са програмом пучке странке. — И ми немамо ништа лично против др. Стеве Адамовића, но не можемо се никад помирити с тим, што се кандидовао са програмом пучке странке. И „Бранику“ је врло добро познато, да и браћа Словаци имају најјачу борбу са пучком странком, а и ми ћемо је имати.

Чудновата је врло добро и она „Браникова“ претпоставка, да ће др. Адамовић и ако члан пучке странке, као Србин нешто учинити и за српске интересе. За „Браника“ добро, да др. Адамовић то не може. И сам др. Адамовић, ако ће да је искрен, мора признати, да не може. Он мора тамо куд његова странка. А кад би и хтео друкчије, онда би изишло, да је странпутицом хтео да се ушуња у сабор и да је намерно преварио пучку странку. И онда би он врло жалосну улогу играо у угарском сабору и не би нам ништа помогао, већ би нас срамотио.

Још је чудноватије било оно „Браниково“ правдање, да су др. Адамовића прилике угониле да уђу у пучку странку. Какве то прилике? Прилике могу гладног човека да нагоне, да

украде, и онда се може тражити оправдања за то у приликама. Но никог не могу прилике нагонити да по сваку цену мора доћи до мандата.

Једно је јасно и чисто: др. Ст. Адамовић је члан пучке странке. Против њега морају бити сви, који су за народно-сми програм. „Браник“ је у овој ствари и опет био ударио у страну. Радујемо се, да је то данас увидео, те сад препоручује кандидатуру др. Вл. Мањковића.

„Браник“ још додаје, како је у белоцркванском срезу са његове стране као народносни кандидат унапред, први пре свију био истакнут др. Велимир Ристић и како не би требало ту кандидатуру кварити другом кандидатуром. Ту је „Браник“ и опет истрчао пред руду. Није доста први истаћи, већ је главно: онга народ, односно бирачи: онга краја хоће за кандидата. У осталом можемо рећи „Бранику“ да је др. Велимир Ристић одступио у корист Томићеву и да ради за Томића. Не иде то овде овако а онде онако, већ правим путем и с начелом. О кандидатури против Љубе Павловића нећемо ни да говоримо, јер се зна ко је Љуба. Нећемо заденице али хоћемо и чисту воду!

Опет осуђен уредник због „дражења“.

Читамо у мађарским листовима, како је уредник „Словенског Тижњеника“, Милан Хоца, народносни посланик, осуђен „због дражења“. — Године 1904. 1. априла је у Хоцином листу изашао уводни чланак: „Издајице народа (Ренегати)“, у ком је нашао државни тужилац дражења и због тога је уредника оптужио. Хоца је на суду рекао, да он није чланак писао, али прима за исти одговорност. Пештански поротни суд га је осудио на месец дана државног затвора и 200 круна новчане глобе ради дражења противу Мађара. Јуче је ствар била пред Куријом, која је првостепену пресуду потврдила и одбила ништавну жалбу Милана Хоце.

Изборно кретање у Хрватској и Славонији.

Франковци ће у самоборском котару кандидовати Дра Павељића. Тамо раде за свог кандидата Франковци сијући мржњу на Србе, представљајући своје политичке противнике као Србе и Влахе. Треба знати, да су Франковци унијели међу хрватски сељачки свијет мржњу на Србе. То је њихово оружје, да стеку популаритет. Др. Павелић, ето, не би могао надати се ни саборском мандату, да му није српског имена, на које његови стари плунуше. Павелић је из сред Лице српски одрод.

Кад ће бити избори у Хрватској и Славонији?

„Обзор“ доноси о томе два нагађања: Неки веле, да ће већ за који дан бити сабор распуштен, те ће бити у најкраћем року избори расписани. Други

рачунају, да ће сабор бити распуштен истом у јесен. „Обзор“ као да погађа, да и то питање зависи о тога, што ће бан изградити у Пешти.

Избори у Хрватској и Славонији.

Загребачки „Покрет“ од четвртка има овај телеграм из Будимпеште: Заједничка влада поставља услов, да се избори у Хрватској обаве без сваког притиска. — Заједнички чиновници добили ће налог, да не смију вршити никакав изборни притисак а сами да могу посве слободно гласовати; евентуално ако би се ма с које стране чинио на њих притисак, нека се брзојавно притуже заједничкој влади.

Старешинство српске и хрватске заједнице.

Др. П. Чингрија сазвао је чланове Старешинства српске и хрватске заједнице на састанак у Загреб за недељу 9. (22.) априла.

Министар хрватско-славонски.

Из Будимпеште јављају, да ће бан предложити Ракоцаија за министра хрватско-славонског у Загребу опет за стално вјерују, да бан није отишао (ради министарског питања) у Будимпешту, него у Беч, камо је и Ракоцаиј позван телеграфски.

Векерлова изјава.

Министар-председник Векерле примајући депутацију темишварског изборног среза између осталог нагласио је у свом говору: да је у првом реду дужност његове владе да однос према Хрватској и Славонији стави на систематску основу и да склопљену финансијалну нагодбу (с Хрватском и Славонијом) обнови.

Потрес земље порушио варош Сан Франциско.

У утроби земљиној нека тајна сила не мирује. Уништила је Калабрију, затим је у Формози грдне штете починила потресима земље, па затим је дошао на ред и вулкан Везув. И њега су унутарње силе у земљи узбуркале и покренуле, који сад баца лаву под облаке и уништава све што је у његовој близини. Још Везув није ни престао а већ нам стиже друга страшна вест да је у западном делу Америке највећу и најбогатију варош потрес земље — порушио. У вароши је онај крај, где се трговине налазе, сасвим порушен и уништен. Досад је нађено преко 400 лешева, а држи се да је преко хиљаду особа погинуло. По новијим вестима, које треба још да се потврде, порушио је тај потрес земље још и ове вароши: Сакраменто, Сан-Јове, Окланд. А грдној несрећи која је Санфранциско јуче постигла, брзојављају ово из Њу-Јорка: У Сан Франциску, је јуче ужасан потрес земље био, који је за падни део вароши претворио у рушевине. Водоводне цеви које спровођају гас за осветлење попуцале су — те се многе куће запалиле и изгореле. Становници полунаги бегали су по улицама а куће се рушиле и

под собом затрпавале људе који се у њима налази. Многе куће су бачене у ваздух да би се стрчило простирање ватре јер нема воде за гашење. По брзојавном извештају, који је стигао из Сакраменто, железничка пруга између Сусона и Банице је на три миле у дужину порушена. У оном крају вароши где су фабрике, порушено је 8 кућа. Две исвинарске зграде, листа „Кала“ и „Ексалмижира“ леже, у рушевинама. Онај део вароши који на море гледа сав је у пламену. Ватра се све даље шири и држе да ако је не спречи противан ветар да ће цела варош изгорети. Три хотела су изгорела и у њима много људи.

Синод и сабор.

Будимпештански листови доnose, да је синод српске православне цркве сазван за 14. (27.) мај о. г. Краљевски повереник неће овом заседању присуствовати. Осим других ствари изабраће између архимандрита једног, који ће бити посвећен за владу, а биће патријарху додељен. За ово достојанство имају највише изгледа архи-мандрити Дамитрије Бранковић или Ђорђе Вадицки. Још будимпештански листови веле, како краљ на предлог бивше владе није дозволио састанак српског народног црквеног сабора. Бележимо ову вест будимпештанских листова, а враћаћемо се још на њу.

Нова женидбена правила за часнике.

У бечким круговима говори се, да ће у војном министарству израдити нова правила у погледу женидбе војничких часника. Између ових нових и досадашњих правила биће битна разлика та, да се од сада неће тражити само неки извесни годишњи споредни приход, него ће часници, који хоће да се жене, морати доказати да имају неки одређен капитал. Даље, од потпуковника на више неће се више тражити кауција; према томе мајор је последњи по чину, који ће у случају женидбе морати полагати још кауцију. По новим правилима потпоручик мораће полагати нешто већу кауцију но до сада, од поручика међу тим тражиће се већ мања.

Време.

Према телеграфским извештају од 20. априла може се очекивати облично време и киша, доцније хладније време.

Брзојави „Застави“.

Стигли 7. априла.

Васари и избори.

Будимпешта. Кнез примас Васари издао је пастирско писмо против кандидовања панславистичких (?) свештеника за посланике. Наводи забрану папе Климентија из године 1759 којом забрањује свештеницима, да се примају посланичког мандата без дозволе архијерејевана.

Страјк.

Валансијан. Између страјкаша и војске дошло је до сукоба. Три кирасира су лаксрањена.

Крива у Србији.

Београд. Невистинит је глас, да је бивши министар Вукашић Петровић био код краља.

Трговина.

БУДИМПЕШТА 19. априла. — (Брзојавни извештај).

Готова роба.

Раж прве каквоће 13 кр. 50 п. до 13 кр. 65 п.  
Раж средње каквоће 13 кр. 40 п. до 13 кр. 45 п.  
Јечам за храну 14 кр. 40 пот. до 15 кр. 20 пот.  
Јечам за кување пива 16 кр. 20 п. до 16 кр. 50 п.  
Зоб прве каквоће 15 кр. 90 п. до 16 кр. 20 п.  
Зоб средње каквоће — кр. — п. до — кр. — п.  
Кукуруз домаћи — кр. — пот. до — кр. — п.

Термини.

Жито за април 1906. 16 кр. 54 п. до 16 кр. 56 п.  
Жито за октобар 16 кр. 54 п. до 16 кр. 56 п.  
Раж за април 1906. 13 кр. 62 п. до 13 кр. 64 п.  
Раж за октобар 13 кр. 50 п. до 13 кр. 54 пот.  
Кукуруз за мај 1906. г. 13 кр. 41 п. до 13 кр. 46 п.  
Кукуруз за јули 13 кр. 68 пот. до 13 кр. 70 п.

Све од 100 кнга

ПОЗИВ

на редовну главну скупштину Ш. СРП. ЗЕМЉОРАДНИЧКЕ ЗАДРУГЕ У НОВОМ САДУ

(удружење са неограниченом одговорношћу) која ће се одржати у недељу 16. (29.) априла о. г. у 8 сати пре подне у стану задруге са овим

дневним редом:

1. Избор перовође и 2 члана за оверовљење скупштинског записника.
2. Извештај управног одбора о раду у прошлој години.
3. Извештај надзорног одбора о раду у прошлој години.
4. Решавање о билансу и о давању разрешнице управном одбору, надзорном одбору и пословођи.
5. Избор тројице чланова за надзорни одбор.
6. Избор заступника за овогодишње редовне главне скупштине Савеза српских земљорадничких задруга у Аустро-Угарској (као задруге) и централне кесе српских привредних задруга (као задруга).

У Новом Саду, 7. (20) априла 1906.

Јован Ђорђевић

1 444 1—1 председник.

ТРГОВИНА ШПЕЦЕРАЈА И КОЛОНИЈАЛА

ЈОВАН ПОПОВИЋА

„код 2 Арапина“ у ПАНЧЕВУ

потребује једног старијег

ПОМОЋНИКА

који осим српског језика још немачки и мађарски говори. 432 1—2

Т Р А Ж И М

ЗА СВОЈУ ГВОЖЂАРСКУ ТРГОВИНАУ,

ВЕШТОГ И ОКРЕТНОГ

МЛАЂЕГ ПОМОЋНИКА.

Плата и ступање по уговору. Првенство имају који су и у шпедерајској и хемико-фарбарској струци сервирали. 1. 415 8—8

Т Р А Ж И М

за своју живи једног

вештог и вредног

МЛИНАРСКОГ ПОМОЋНИКА

који је способан и за самосталан рад (т. ј. за обермилера).

Понуде примам до мала Ускрса.

Плавша Лесковац, Стапар.